

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Vacatione, Amissione, Et Extinctione Beneficiorvm ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

932. Qualiter probanda unio facta.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74494](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74494)

paulo post citando n. 10. & 11. citans etiam pro hoc Boerium Decis. 345. n. 5. & Rotam decis. 223. n. 5. in fine. p. 1. recent. ubi hoc ipsum tradit Caid. de Luca ad Trid. d. 8. n. 31. hisce expressis: Si ad sit unionis titulus explicitus, qui de stricta juris censura invalidus, & alius inefficax dici mereatur, quadragenaria vero, vel major pacifica observantia accedat, tunc id sufficit, nisi titulus adeo infectus sit, ut malam fidem positivam ita inducat, ut prescriptionem impediatur. Item Lott. l. 1. q. 28. n. 105. Vel sine titulo immemorialis (intellige, cum aliis requisitis ad prescriptionem à Gl. in c. 1. de prescrip. in 6. ut Garc. n. 238.) ita tenent Lott. loc. cit. ubi: ob magnam juris resistenciam circumscripto titulo vero, ac patente (hoc est, prescribendo à titulo vero) necessaria est, vel immemorialis, vel quadragenaria cum titulo putativo. Garc. cit. n. 238. sic resolutum inquires à Rota in Aquitanens. benef. 29. April. 1602. Castrop. de benef. d. 6. p. 12. §. 4. n. 3. Fond. qq. benef. p. 1. c. 156. n. 10. citans Mascard. de probat. concl. 1418. n. 11. Chok. ad reg. 21. de unionib. ubi: sufficit allegare ejusmodi prescriptionem unionis (nempe quod Ecclesia, seu beneficium tanquam unitum possessum fuerit à tempore, cujus in contrarium non existat memoria) absque alia tituli probatione; aliis in prescriptione non immemoriali, seu quadragenaria titulus aptus ad prescribendum allegandus est, ut Farinac. de noviss. Rota Decisionib. decis. 58. n. 1. p. 1. Et de hac quadragenaria, nempe cum titulo, intelligendus est Card. de Luca de Paroch. d. 35. n. 12. ubi ait: Unio, qua in jure odibilis reputatur, prescribitur, seu firmatur per observantiam quadragenariam. Item de benef. d. 48. n. 14. ubi ait, quod unio prescribatur per quadragenariam, pacificam possessionem absque alia justificatione, citatque pro hoc Seraph. decis. 1432. n. 4. Buratt. decis. 734. n. 6. & Rotam decis. 433. n. 6. & 7. p. 9. recent. Plura de hoc puncto post, ubi de probatione unionis.

3. Limitat hanc responsonem Garc. n. 239. ut procedere tantum videatur in unione accessoria & extinctiva tituli: secus in unione aequè principaliter facta, in qua quodlibet beneficium manet in suo statu, ac retinet nomen ac jura sua, & solum agitur, ut unus Rector sit utriusque, & sic non ita resistit jus, uti in unione accessoria: unde in ea unione aequè principali prescribenda non sit necessaria immemorialis, aut quadragenaria cum titulo; sed sufficiat quadragenaria sine titulo, cum bona fide tamen; & sic ait, videri velle Rotam, in Tirafon. juris presentandi. 16. Martii, & 16. Octob. 1594. quam recitat.

Quaestio 931. An unio facta praesumatur, an vero necesse habeat probari?

Respondeo: Unio in dubio facta non praesumitur, sed factam esse, probari debet ab eo, qui eam factam asserit; cum unire sit quid facti & odiosum. Card. de Luca de benef. d. 49. n. 13. & de Paroch. d. 12. n. 5. & d. 37. n. 42. (ubi etiam, quod nisi probetur unio, Ordinarius habet fundatam intentionem conferendi illud beneficium, vel etiam indicendi concursum, dum, quod unitum praetenditur, est Parochiale) & ad Trid. d. 8. n. 28. (ubi etiam, quod alius, qui dicit, habet intentionem fundatam. quod beneficium, cujus unio negatur, stet de per se independentem) Barb. juris Eccl. l. 3. c. 16. n. 60. Ventrigl. To. 2. annot. 8. §. 2. n. 35. citans Zerol. in pr. Ep. p. 1. v. unio. §. 8. Mascard. de probat. concl. 1411. per tot. Castrop. loc. cit.

§. 4. n. 3. Garc. p. 12. c. 2. n. 224. citans Mandos. ad reg. 12. Cancell. q. 7. Menoch. l. 6. pro lupp. c. 6. n. 1. qui tamen huc fundamento, ut ait Garc. n. 225. id ipsum limitat, ut non procedat, quando asseritur facta unio duarum Ecclesiarum, de quarum paupertate & inopia apparet; eò quod tunc unio facta praesumatur, neque Menochio adstipuletur Felin. conf. 2. n. 23. quem pro se citat Menoch. is namque ibi solum dicit, quod in eo casu sit conjectura facta unionis; non verò dicit, quod ex ea sola praesumatur unio. Garc. n. 225.

Quaestio 932. Qualiter probanda unio facta?

Respondeo primò in genere: Debere plenè ac concludenter probari. Card. de Luca de benef. d. 49. n. 13. Illud autem potissimum pro efformanda probatione, maximè ex adminiculis, aliisque facti qualitatibus per judicem pensandis in consideratione habendum, de qua unionis specie probanda agatur; ubi enim agitur de aequè principali, seu de ea, quae sociativa, vel coequaliter dicitur; cum istae sint species magis favorabiles, vel minùs prejudiciales, leviores probationes admittunt; secus ubi agitur de unione accessoria & subjectiva, quae absolutè odiosa censetur. Card. de Luca ad Trid. d. 8. n. 30. Sic etiam, dum non agitur principaliter de canonizanda unione, seu ad effectum collationis, & pro formando statu Ecclesiae, sed incidenter ad alium effectum, v. g. negativum non tollendi unionem, vel ad effectum potius favorabilem interpretandi possessionem, in qua quis reperitur, minores probationes sufficiunt. Card. de Luca de decimis, d. 11. n. 7. juncto n. 8. Garc. p. 12. c. 2. n. 280.

2. Respondeo secundò: Probari primò unionem legitimè & concludenter per ipsum instrumentum seu literas unionis. Castrop. cit. §. 4. n. 3. Garc. loc. cit. n. 226. quin & ad probandam unionem necessariò requiri has literas, tenent Aymon. conf. 258. n. 10. & 11. Mascard. de prob. concl. 187. n. 3. Zerol. in pr. p. 1. v. unio. §. 8. apud Garc. loc. cit. Et sic requiri scripturam, utpote sine qua fieri nequit unio, decidisse Rotam ex Aymone in Theanens. benef. 20. Maij, 1587. ait Garc. n. 227. Ita etiam, ut testes non sufficiant, ut Rota decis. 557. n. 4. p. 3. ff. vers. quod tamen negat cum Caccialup. 4. 7. alibi, ut patebit ex sequent. Nam ubi haec scriptura, seu instrumentum unionis non comparet, puta, quia deperditum.

3. Respondeo tertio: Probari in casu deperditarum illarum literarum posse unionem per testes, qui dictam scripturam viderint. Castrop. loc. cit.

4. Respondeo quarto: Probari potest secundò unio per alia instrumenta antiqua, seu per enunciativas antiquorum instrumentorum & privilegiorum, in quibus facta unio, seu talia beneficia ut unita astruuntur. Castrop. loc. cit. Chok. ad reg. 21. Cancell. de unionib. n. 38. Garc. loc. cit. n. 240. citans Mascard. de prob. concl. 1418. n. 12. Caputaq. decis. 144. n. 2. & decis. 347. n. 2. p. 3. Lott. l. 1. q. 28. n. 106. ubi: negari nequit, ex enunciativis antiquissimis, id est super centum annos, unionem ipsam sufficienter probari, citat pro hoc Put. decis. 204. n. 1. l. 2. (quem ait loqui de enunciativa etiam supra 90. annos tantum) & resolutum dicit à Rota in Barcinon. Vicaria. 9. Feb. 1624. Habent enim tales enunciativae plurimum instrumentorum vim fema. Chok. loc. cit. Lott. l. 1. n. 108. citans Decis. Rota 163. n. 2. & 472. n. 2. & 541. n. 1. p. 1. recent. Garc. n. 249. citans Menoch.

conf. 191. n. 79. l. 2. Aymon. de antiq. temp. p. 1. sect. ampliat. n. 14. Bald. Salicet. Paul. in l. cum aliquis. c. de iure deliberandi. fama autem in antiquis bene & plene probat. Garc. n. 250. & ex eo Chok. loc. cit. Lott. cit. n. 108. & apud hunc, etiam in terminis unionis Verall. decis. 344. n. 2. & 3. p. 3. Rota in Barcinon. Vicar. 2. Octob. 1624. Idque etiam agatur de gravi prauidicio. Garc. cit. n. 250. citans Felin. in c. veniens. de testib. n. 16. & Decium n. 20. & 21. Aiciat. de praesump. reg. 2. praesump. 3. Lambert. de iurep. p. 2. l. 2. q. 10. a. 4. n. 13. Mascard. concl. 105. n. 1. & 753. n. 7. Farinac. in pr. crimin. p. 1. q. 47. n. 106. & sequent. & plurimos alios, quos sequitur Chok. l. 6. modo tamen sit uniformis & solida. Garc. n. 251. ex Menoch. conf. 191. n. 86. & constans & illa sine varietate & contrarietate. Garc. ibid. ex Jo. Garcia. de nobilitate. gl. 18. §. 1. n. 13. Quin & dicta enunciativa possunt iustificare immemorialem. Lott. cit. n. 108. in fine. citans Verall. decis. 347. n. 2. p. 3. Ut autem dicatur antiquum in hac materia probationis, & in praesente proposito, secundum communem, magisque receptam requiruntur centum anni. Lott. loc. cit. n. 108. ad initium. Castrop. loc. cit. Garc. n. 265. citans Alex. conf. 89. n. 5. Jalon. in l. cum aliquis. c. de iure deliberandi. Decium in el. 1. de appellat. n. 7. Guttier. conf. 1. n. 5. Farinac. p. 1. q. 47. n. 112. & 117. Et quamvis idem Garc. n. 266. dicat, sustineri posse, quod tenent Put. decis. 209. l. 3. & Mascard. concl. 1418. n. 12. nempe tempus 99. annorum sufficere pro antiquitate instrumentorum, etiam in terminis probandae unionis; cum in tanto tempore unus annus plus vel minus imponit parum. Intelligendumque hoc ipsum iuxta Rotam de antiquitate instrumentorum; de testibus enim dicitur antiquum, quod excedit annos 60. Garc. n. 264. citans pro hoc Rotam in Faventin. praesent. Dotis. 5. Jun. 1560. Addit quoque Garc. n. 267. tam in testibus, quam instrumentis, cum ambigitur, an sint de antiquo, detrahendum esse tempus litis, seu quo capit contradici. Citat pro hoc Put. decis. 449. n. 2. l. 1. & varios Rota Decisiones. De cetero

5. Extenditur responsio hac, ut procedat, etiam si huiusmodi enunciativa non essent recepta in individuo super unione, sed solum virtualiter; siue etiam si unio non expressit & clare, sed tantum virtualiter enunciaretur. Lott. loc. cit. n. 109. citans Rotam decis. 626. n. 2. p. 1. recent. Garc. cit. c. 12. n. 256. citans Rotam in Albanens. plebis. 8. April. 1598. Econtra

6. Limitanda primo, quod dicta enunciativa antiquorum instrumentorum non probent unionem, nisi habeant originem a diversis personis. Garc. loc. cit. n. 254. citans Felin. in c. cum causam. de probat. n. 2. Mascard. concl. 622. n. 18. Achill. decis. 8. de iurep. &c. & Rotam in Mediolan. iurisp. de anno 1589. Sufficiunt autem, & requiruntur ad minimum duo instrumenta. Castrop. loc. cit. Garc. n. 259. citans Mascard. ubi ante. Put. cit. decis. 209. l. 2. Aymon. Felin. &c. & Rotam in Feltrina. benef. 18. Decemb. 1587. ed quod, ut Castrop. hac antiqua instrumenta loco testium deponentium de immemoriali succedunt.

7. Limitanda secundo; ut dicta enunciativa sint a personis non suspectis; siquidem enunciativa plurium instrumentorum antiquorum non habent vim publicae vocis & fama, si videntur emanasse a personis suspectis. Garc. nu. 257. & 258. citans Achill. ubi ante. Caputaq. decis. 337. P. Leuren. Fori Benef. Tom. III.

p. 3. & Rotam in Savina & Tarvis. plebis. 16. Decemb. 1588. Sic etiam non probaturas enunciativas, si processissent ab Episcopo tantum, cui non est credendum circa factas ab eo uniones, tradit Lott. cit. nu. 108. citans Alex. conf. 70. nu. 10. l. 3. Sic Card. de Luca de Paroch. d. 12. nu. 9. & 10. ait, solas enunciativas ipsius partis interessatae, seu praetendentis unionem, non esse habendas in consideratione. Et sic scripturas desumptas ex proprio Archivo monasterii v. g. contententis beneficium sibi unitum, non probare unionem, ut in terminis unionis bene firmetur in Vicentin. Paroch. 20. Jun. 1650.

8. Limitanda tertio, ut unio ex enunciativis instrumentorum antiquorum probari non possit, nisi concurrat longissima quasi possessio ipsius unionis. Chok. ad reg. 21. Cancell. de union. n. 38. Garc. loc. cit. n. 269. qui etiam n. 270. ait, huc facere, quod tradit Aymon. conf. 276. n. 32. & alii plurimi ibidem a se citati: nempe quod, licet alias in antiquis probationes leviores, seu praesumptivae, & conjecturales admittantur, hoc tamen locum habeat contra possessionem, contra quem actor debet plenissime probare, non obstante temporis antiquitate. Rejicit tamen Garc. n. 271. quod cum Aymon. de antiq. temp. p. 1. sect. viso in hac. l. n. 45. & sect. ult. n. 33. tenent Menoch. de arbit. l. 2. cas. 115. n. 4. Mascard. concl. 103. n. 17. Felin. in c. veniens. n. 16. & alii plures ibidem ab eo citati: sufficere nempe probationes leviores per indicia, conjecturas, vel famam in antiquis, etiam contra possessorem, qui nondum praescripsit: aitque Garc. id solum procedere, dum praesens status & possessio illius, contra quem agitur, non repugnant illis indicibus & conjecturis, seu intentioni agentis; vel quando ageretur de recuperanda re amissa, de qua amissa alias constaret.

9. Respondeo quarto: Probari unionem ex diuturnitate temporis. Garc. cit. c. 2. n. 229. citans Felin. in c. ex parte. n. 2. de testibus. & in c. causam que. de praescrip. n. 3. Tiraq. de praescrip. gl. 4. vers. 20. Menoch. praesump. 80. n. 3. & 4. &c. Requiritur autem ad probandam unionem tempus immemorabile, vel quadragenaria cum titulo putativo. Castrop. loc. cit. ubi ait, probari unionem, si testes deponant de immemoriali, vel quadragenaria cum titulo. Garc. n. 251. citans quamplurimos, uti & n. 255. citans pro hoc claram decis. Rota in una Caputaquens. unionis. de mense Novemb. 1593. inter virtutes enim & operationes immemorialis illa est praecipua, quod ejus vigore allegari possit quicumque titulus de mundo melior privilegii Apostolici, vel contractus, &c. Card. de Luca de benef. d. 49. n. 14. ubi etiam, quod ex essentialibus requisitis immemorialis illud sit praecipuum, quod non doceatur de initio, quia eo posito, exclusa maneret immemorialis, ut Burrat. in addend. decis. 551. n. 1. & late decis. 101. p. 10. recent. n. 8. In probanda autem dicta immemoriali debet probari, quod beneficium semper possessum tanquam unitum. Garc. n. 232. citans Jo. And. in reg. qui contra. in 6. Et probationem quadragenaria cum titulo debere esse de visu, ait Garc. loc. cit. ex Put. decis. 209. n. 3. nec alleganti unionem esse factam, sufficere ad eam probandam probare possessionem 40. annorum cum fama tituli, tenet Garc. n. 244. contra Felin. conf. 2. a n. 16. Rebuff. in pr. cit. de union. n. 35. Hojed. de incomp. p. 2. c. 3. n. 14. & alios ab eo citatos,

Pp

ad quos